

Bente Krogh Hansen on hinnanud 2015. ja 2016. aastal karusloomakasvandusi üle kogu Euroopa, see on olnud osa organisatsiooni Fur Europe projekti WelFur testimisest. Ta ütleb, et hindamine ei kujuta endast mingit hooauspookust ning kasvatajatel pole põhjust seda karta. Foto: Jesper Clausen

WELFUR TÄHENDAB TAVAPÄRAST TEGEVUST

Kui karusloomakasvanduse igapäevane töö vastab nõuetele, ei ole organisatsiooni Fur Europe kõrgetasemeline loomade heaolusüsteem karusloomakasvatajale koormaks.

Kas veesüsteem töötab? Kas pesakastis on allapanu olemas? Kas inimese lähedal olles on loomade käitumine veider, agressiivne või kartlik?

Need on mõned küsimustest, millele WelFuri hindaja Euroopa karusloomakasvanduste heaolustandardeid hinnates vastuseid otsib. Meetod on üsna lihtne, selle lihtsuse taga on aga mahukad teadusuuringud.

„Tegelikult pole siin mingit hooauspookust. WelFuri hinnang paneb lihtsalt numbrid selle kohta, mida loomakasvataja iga päev näeb,“ sõnab Bente Krogh Hansen, kes on projektikoordinaator WelFuri testetapis, mis viiakse läbi väljavalitud karusloomakasvandustes kümnes Euroopa riigis 2015. aastal ja 2016. aasta alguses, enne, kui võib alata süsteemi tegelik rakendamine kõikides organisatsiooniga Fur Europe liitunud Euroopa karusnahakasvandustes.

WelFur peegeldab fakte, mitte emotsioone

WelFuri hindamise käigus jälgitakse loomade käitumist, kontrollitakse loomapidamisrajatiste funktsionaalsust ja vaadatakse kasvanduse majandamist ning teisenda-

takse üle 30 aasta kestnud karusloomadealased teadusuuringud nulli ja saja vahele jäävaks punktisüsteemiks. Lõpptulemusena annab see konkreetse kasvanduse heaolutasemele kindla teadusliku hinnangu ning saadud andmed aitavad kergesti kindlaks teha, kus ja kuidas saab loomade heaolu suurendada, aga samuti on need andmed kasulikud poliitilises arutelus.

„WelFur jälgib ja toodab fakte, mitte emotsioone. Kui keegi hakkab teie kasvanduse standardeid kritiseerima, saate te viidata WelFur hinnangule ning öelda täie kindlusega, et teie kasvanduse standarditel on kehtiv teaduslik dokumentatsioon. See muudab teiega vaidlemise raskeks, sest teadus ei valeta,“ sõnab Bente Krogh Hansen.

Palju erinevaid näitajaid

WelFuri hindamine võtab kuus kuni kaheksa tundi, kuid loomakasvataja ei ole kohustatud sellest osa võtma. Tegelikult eelistabki hindaja suuremat osa hindamisest viia läbi omaette, sest vaatlused nõuavad talt suurt keskendumist. Mingikasvanduste hindamine sisaldab

“Kõige aluseks on head kasvatustingimused.

Kui loomakasvataja keskendub loomadele ja hoolitseb nende eest nõuetekohaselt, ei teki tal WelFuri hindamise läbimisega probleeme.”

Bente Krogh Hansen, WelFuri hindaja

22 eraldi näitajat, rebaste hindamine nõuab 23 erinevat näitajat. Näitajad on jagatud kolme kategooriasse: ressursipõhised, majandamis põhised ja loomapõhised näitajad.

Ressursipõhiste näitajate puhul vaadatakse loomapidamisrajatisi, näiteks seda, kas puuri suurus vastab ELi soovitudele ja kas veesüsteemid töötavad korralikult, nii et loomadel on juurdepääs joogiveele alati olemas. Majandamis põhised näitajad on seotud näiteks sellega, kuidas on korraldatud loomade surmamine, ning loomapõhised näitajad keskenduvad loomadele endile – kas neil esineb vigastusi, karusnaha närimist või ebanormaalselt käitumist, milline on keha seisund ja kuidas mõjub loomadele inimese lähedalolek.

Hinnangute aluseks on minkide puhul 120 puuri ja rebasefarmides 80 puuri näitajad ning et saada pilt kasvanduse tegelikust olukorrast, tehakse puurivaatlusi terve kasvanduse ulatuses. Hindajad puure põhimõtteliselt kunagi ei ava, vaid tuginevad oma hinnangutes väljast tehtud tähelepanekutele. Abinõu on kasutatav ainult juhul, kui teatud vaatlus on vältimatu, näiteks looma liikumise piisavaks jälgimiseks.

WelFur premeerib häid kasvatustingimusi

Kõik WelFuri hindaja tehtud tähelepanekud sisestatakse tahvelarvutisse ja laaditakse üles Brüsseli serverisse. Andmeid töödeldakse ning lõplik hinnang kasvandusele valmib pärast seda, kui kasvandusse on tehtud loomade elutsükli kestel eri aegadel kolm külastust.

Mida lähemal on loomakasvataja punktisumma sajale, seda parem on tema loomade heaolustandard. Kui punktisumma on üle 55, on märgiseks „Hea kehtiv standard“, Bente Krogh Hanseni sõnul ei ole head punktisummat saada eriti raske.

„Kõige aluseks on head kasvatustingimused. Kui loomakasvataja keskendub loomadele ja hoolitseb nende eest nõuetekohaselt, ei teki tal WelFuri hindamise läbimisega probleeme.

See eeldab, et ettevõtja või tema töötajad jälgivad iga

päev kõiki loomi ning et on paigas kord, millal haiget looma ravida või surmata, kui ta mõne päeva jooksul ei parane. Kui teil on puuris näiteks kolm või neli looma, kulub vaatluseks rohkem aega. WelFur Premeerib ettevõtjaid, kes loomadega korralikult tegelevad,“ märgib ta.

Tegelikult sätestavad põhilise korra (sealhulgas loomade vaatluse kord päevas, näiteks söötmise ajal, eesmärgiga vältida asjatut valu, kannatusi või vigastusi) juba Euroopa õigusaktid, mida kohaldatakse kõikides ELi riikides. Selles mõttes annab kehtivate õigusaktide täitmine karusnahatootjale seoses WelFuri hindamisega edumaa.

Kasvanduse hindamise tervikandmestik annab lisaks teaduspõhisele ülevaatele ka suurepärase vahendi, mis osutab sellele, mida ettevõtja peaks muutma, nii saab karusnahatootja täpselt teada, mida teha loomade heaolu suurendamiseks – ja selleks, et saada järgmisel korral veelgi rohkem WelFuri punkte.

FAKTE WELFURI KOHTA

- WelFuri algatas 2009. aastal Euroopa Karusloomakasvatajate Ühendus, WelFur põhineb Euroopa Komisjoni heaolu kvaliteeti käsitleval projektil „Welfare Quality“.
- See on karusloomakasvanduste sertifitseerimisprogramm. Alates 2020. aastast müüakse Euroopa karusnahaoksjonitel ainult WelFuri sertifikaadiga nahku.
- WelFur on väljapaistev selle poolest, et ühendab ühes süsteemis loomade heaolu erinevaid mõõtmisviise.
- Euroopas ellu viidult saab WelFurist maailma kõige põhjalikum ja kindlam loomade heaolusüsteem, mida tuleb rakendada kogu kontinendil.
- WelFuri üleeuroopaline rakendamine algab 2017. aasta jaanuaris.
- Karusloomakasvanduse täielik WelFuri hinnang eeldab kokku kolme hindamist ning need peavad olema tehtud eri aegadel: talvisel perioodil, imetamisperioodil ja kasvuperioodil. Kui karusloomakasvandusele on täielik WelFuri hindamine tehtud, toimuvad järgnevad hindamised kord aastas.
- Minkidele ja rebastele on WelFuri protokollid olemas, praegu töötatakse välja süsteemi ka farmikährikutele.